

RIBE

DOMKIRKE

DECEMBER 2014 OG JANUAR · FEBRUAR 2015

Adresser...

Ribe Domsogns Menighedsråd. Valgte medlemmer

Per Dalgaard, Grydergade 11, tlf. 75 41 05 68, pdribe@gmail.com
Poul Karstensen, Tøndervej 36, tlf. 75 42 37 72, pksk@mail.dk
Tage Rosenstand, Engdraget 43, tlf. 75 42 21 25, e_rosenstand@hotmail.com
Karsten Eskildsen, Sct. Laurentii Gade 4, tlf. 75 41 19 97, kaes@mail.dk
Henning Kruse, Østerfener 8, tlf. 20 26 61 62, hkruse@stofanet.dk
Henrik Noer, Gravsgade 26, tlf. 75 44 66 56, henrik@noerhuset.dk
Henrik Præstholm, Nørrelundparken 1b, tlf. 82 43 06 55, henrikpr@stofanet.dk
Dagmar Warming, Nørrelundparken 7c, tlf. 20 61 70 62, dagmarwarming@gmail.com

Medarbejderrepræsentant

Henrik Ravn, Seminarievej 39, tlf. 24 27 60 11, hr@hravn.dk

Ribe Domkirke

Torvet, 6760 Ribe, tlf. 75 42 06 19, fax 76 88 26 19, kirken@ribe-domkirke.dk
1. kirketjener Henrik Ravn, Seminarievej 39, tlf. 24 27 60 11, hr@hravn.dk
2. kirketjener Folmer Iversen, Gredstedvej 7, 6771 Gredstedbro, tlf. 23 26 16 28, folmer.i@hotmail.com

Åbningstider

November - marts kl. 11.00 - 15.00; april kl. 11.00 - 16.00; maj - september kl. 10.00 - 17.30;
oktober kl. 11.00 - 16.00; i skolernes efterårs- og vinterferie kl. 11.00 - 17.00.

Bemærk, at kirken på søn- og helligdage først åbnes for turistbesøg kl. 12.00.

Guidede ture kan arrangeres igennem turistbureauet, tlf. 75 42 15 00.

Der tages alle dage forbehold for kirkelige handlinger.

Præster

Domprovst Jens Torkild Bak, Albert Skeels Gade 11, tlf. 75 42 02 48 (bolig),
75 42 56 44 (provstikontoret Gravsgade 50, 1.sal), jtb@km.dk
Sognepræst Torben Bramming, Puggaardsgade 3, tlf. 21 85 23 81, tb@km.dk
Sognepræst Signe von Oettingen (barselsorlov), Garvergade 14, 6240 Løgumkloster,
tlf. 21 51 17 75, siv@km.dk
Sognepræst Marie Høgh (barselsvikar), Sønderportsgade 12, 1.tv., tlf. 40 53 03 59, mahoe@km.dk

Organister

Domorganist Birgitte Ebert, tlf. 75 44 10 02 / 51 34 29 66, beb@km.dk
Domkantor, organistassistent Lotte Bille Glæsel, tlf. 28 92 58 35, lottebille@glaesel.dk

Kordegnekantoret

Gravsgade 50, tlf. 75 42 03 50, anms@km.dk
Kontortid: man. - fre. 9.00 - 12.30, tors. tillige 15.30 - 18.00
Kordegn Anne Marie Sørensen, anms@km.dk
Kordegn Susanne Severin Poulsen, ssp@km.dk

Fødsler og dødsfald skal anmeldes til kordegnekantoret. Henvendelse vedr. kirkelige handlinger (dåb, vielse, begravelse) kan ske enten til kordegnekantoret eller til en af kirkens præster.

Ribe Kirkegårde (kontor)

Gravsgade 50, tlf. 75 42 01 60; fax 75 42 01 60
Kontortid: man. - tors. kl. 9.00 - 12.00, tors. tillige kl. 14.00 - 16.00
Kirkegårdsleder Hanne Gerken, mail@ribekirkegaard.dk

Måske ikke just et julebillede, men med det nye kirkeår begyndte omsider opførelsen af Kannikegården.

Kære læsere...

Af Jens Torkild Bak

Med dette nummer af kirkebladet – på én gang det sidste i 2014 og det første i et nyt kirkeår – ønskes alle en glædelig adventstid, en velsignet jul og et godt nytår. Julen er en festlig tid for de fleste og en rigtig svær tid for nogle! Henrik Noer skriver om kirkens forpligtelse på medmenneskelig omsorg, diakoni. Per Dalgaard fortsætter rækken af interviews med de mennesker, der arbejder i kirken, denne gang biskop Elob Westergaard og domorganist Birgitte Ebert. Knud Jensen fortæller om årets sognetur, der gik til Harzen-området. Selv tager jeg ordet i en prædiken (holdt ved årets stiftsgudstjeneste), der mest handler om det pres, der hviler på individet i det moderne samfund. Sidst, men ikke mindst finder man i bladet foruden gudstjenester og koncerter

omtalt en række arrangementer, som de kommende måneder byder på. Ikke alle vil interessere sig for alt, men håbet er, at alle vil kunne finde et eller andet, som taler netop til dem.

God fornøjelse med læsningen!

*Jens Torkild Bak
domprovst*

Diakoni – medmenneskelig omsorg med mange aktører...

Af Henrik Noer

Det kristne budskab forkynder, at vi finder meningen med livet i forholdet til vores medmenneske. Troen sætter mennesker til at tage sig af hinanden. Troen på, at alle er skabt af Gud, betyder også, at ethvert menneske er værd at hjælpe. Det kristne menneskesyn er forbillede for kirkens sociale arbejde. Jesus viste, at menneskelivet leves udsat, sårbart og afhængigt af andres omsorg og kærlighed. Kirkens diakoni går ud fra alle menneskers værdighed og ligeværd, både den, som hjælper og den, som har brug for støtte. Ordet diakoni kommer fra græsk *diakonia*, der betyder tjeneste, og anvendes som betegnelse for kristen tjeneste og omsorg for medmennesker, særligt svage og syge.

I Folkekirken bruges både ordet diakoni

Henrik Noer.

og den mere nutidige betegnelse, »medmenneskelig omsorg«. Ordene dækker præstens forpligtelse til at øve sjælesorg og kirkens sociale arbejde i øvrigt. Herunder fokus på lokale behov i samvirke med såvel enkeltpersoner som organisationer. Iflg. Ribe Stift skal diakoni primært vokse op nedefra, men kan med fordel støttes og ansføres ovenfra.

Udenfor kirken bruger man ikke ordet diakoni, men mange andre betegnelser for den medmenneskelige omsorg, der udfoldes. Kært barn har mange navne. I Domsognets menighedsråd har vi drøftet området og dets bredde. Og nedsat et lille udvalg, bestående af sognepræst Marie Høgh, kirkeværge Henrik Præstholt og undertegnede.

I Domsognet har diakoni i de seneste mange år haft fokus på julehjælp og konfirmandstøtte til trængende børnefamilier. Julehjælpen varetager vi i samråd med Sct. Catharinæ sogn. Den hjælp, der gives, kommer fra midler, som besøgende i domkirken har lagt i de to store, gamle kirkebøsser ved kirkens hovedindgang med påskriften: »Til sognets trængende«. Opgaverne er mange, og der er naturligvis også andre former for diakoni eller hjælp til svage, som vi i Domsognet har drøftet. Hjælp på andre måder til trængende familier og hjælp til ældre med vanskeligheder, svækkelser og sygdomme. Besøgstjeneste, familietjeneste, netværk for ensomme, aflastning for pårørende til alvorligt syge, sorggrupper, ferieophold for socialt udsatte. Der er mange områder at prioritere og målrette den lokale indsats ud fra.

Og apropos talemåden »kært barn har mange navne«, så har udvalget haft en positiv dialog med andre lokale organisa-

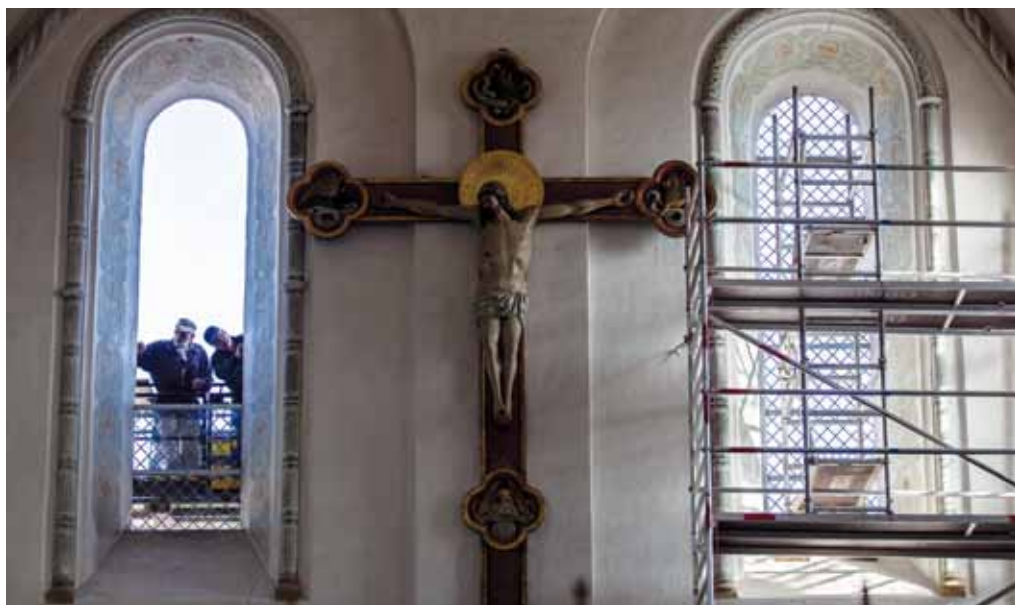
tioner såsom Røde Kors og Ældresagen – og taget ad notam, at der her i Ribe er et godt organiseret og målrettet netværk med aktiviteter og medmenneskelig omsorg. Og det er »ikk' så ring'«, som det hedder på vestjysk, når noget faktisk er rigtig godt. Menighedsrådet har ikke noget ønske om at konkurrere med andre hjælpeorganisationers aktiviteter, men vil gerne fremadrettet samarbejde om disse vigtige anliggender og løbende have kontakt til de forskellige aktører om dette. Vi vil gerne være med til yderligere at styrke det frivillige arbejde og bidrage til, at endnu flere interesserede melder sig og tager aktivt del i de forskellige organisationers hjælpearbejde. For hele kommunen er der en organisation ved navn Aflastningstjenesten. Den har hidtil taget sig af opgaver som at stille patienthjælpere til rådighed for plejehjem og hospice. Mange frivillige deltager i dette vigtige arbejde. Aflastningstjenesten er startet i den gamle Esbjerg kommune, men har også nogle aktiviteter i den gamle Varde kommune. Tjenesten har nu også rettet henvendelse til sognene i Ribe om at være med til at støtte aktiviteterne. Aktørerne er mange. Ja betydeligt flere

end omtalt her i artiklen. Tænk bare på den fantastiske landsdækkende organisation, »Natteravnene«, som også lokalt her i Ribe yder en værdifuld og synlig indsats for vore unge.

Forleden kunne man i JyskeVestkysten læse følgende overskrift: »Fond giver 400 julepakker til udsatte« – Claus Sørensen's Fond i Esbjerg markerer sit 50 års jubilæum med de 400 julepakker til hjemløse og socialt udsatte i kommunen. Uddelingen sker i samarbejde med Den katolske Kirke, Frelsens Hær og Kirkens Korshær.

Ribe Rotary Klub arrangerer en julemesse-tombola til fordel for flygtningebørn i lokalområdet og Ribe Soroptimist Klub markerer 100 året for kvinders valgret med udgivelse af en 2015 kalender med udvalgte kvinder med tilknytning til Ribe, hvor overskuddet går ubeskåret til kvinder og børn i lokalområdet.

Dette – og meget mere – er eksempler på de mange bække små, som tilsammen udgør en stor å, og som ikke mindst her ved juletid risler flittigt gennem landskabet og skaber en positiv glæde og næstekærlighed hos både giver og modtager. Der sker meget og mange gør meget. Og det er vigtigt. Ikke hvad vi kalder det.

Af og for folket...

Ribe Stift har som bekendt fået ny biskop. Kirkebladet har talt med ham for at finde ud af, hvem han egentlig er.

Af Per Dalgård

Elof Westergaard.

Folkelig og helt nede på jorden. Ingen overflødige formaliteter, ikke noget med storhed, pomp og pragt. Det er det første indtryk, der rammer mig ved mødet med vores nye biskop på hovedsædet i Korsbrødregade i Ribe. Pomp og pragt var der ellers nok af, da Elof Westergaard 1. juni i år blev indsat i embedet i domkirken under opsyn af dronningen og den samlede danske verdenspresse.

De næste tanker, der dukker op i baghovedet, er 'ydmyg' og 'klog', mens vi sætter os i det endnu ikke helt ommøblerede kontor. Op ad væggen står et smukt stenhuggerarbejde, som forestiller »Gud, Jesus og Jomfru Maria«, lavet af Elof Westergaards bedstefar i Lemvig. Der er noget ortodokst, nærmest ikonagtigt over værket, som den nye biskop af den statsautoriserede danske folkekirke agter at få hængt helt op på væggen her i arbejdsværelset.

Er du faldet godt til her i løbet af de første måneder i jobbet og i byen?

»Ja, det synes jeg. Jeg har selvfølgelig ikke nået at lære byen helt at kende, for jeg har haft travlt med at rejse rundt i det jo ret så vidtstrakte stift for at få en god snak med provsterne, høre fra dem, hvad udfordringerne er og hvilke problemer, der er. Og så skal jeg jo lige sætte mig ind i, hvad jobbet egentlig består i. Det er meget spændende og grundlæggende er jeg meget glad og fornøjet over det, især fordi vi har så mange dygtige medarbejdere. Kernen i jobbet er jo at understøtte menighederne og provstierne, og der ligger nogle beslutningsopgaver, hvor man som biskop er nødt til at overveje mange ting, inden beslutningerne tages. Det handler jo om at 'komme om ved det'«.

Elof Westergaard er først lige nu flyttet ind i den nyrenoverede bispebolig med sin kone Kirsten, som er teolog og nu seminarielærer i Esbjerg og Haderslev, og den yngste datter Anna på 14, der er begyndt på Vittenberg Skolen. De to ældste Elias og Clara er for længst rejst hjemmefra og studerer henholdsvis økonomi og arabisk i København.

Folkekirken er jo i virkeligheden en mærkelig konstruktion: En kirkemissioner, der ikke har nogen beføjelser, biskopper, som ikke bestemmer meget, provster, som heller ikke bestemmer meget, menighedsråd, som administrerer, og så nogle præster, som i virkeligheden kan gå meget vidt og som kun kan fyres, hvis de går alt for vidt?

»Ja, det er kringlet. Præster har mange

skal-opgaver og mange kan-opgaver, men det, det egentlig handler om, er jo forkyndelsen, og godt nok er det menighedsrådene, der ansætter præsten, men når det derefter ligger under kirkeministeriet, så er det jo for at sikre forkyndelsesfriheden. Hvis der så kommer klager, så havner det ikke i menighedsrådet, men på mit bord. Jeg går ind for størst mulig frihed, især når menighedsråd og præst er enige, men der hvor jeg kommer ind, er for eksempel, når man gerne vil lave om på tid og sted for gudstjenester. F.eks. gudstjenester i det fri. Så vil jeg gerne vide, hvad det betyder for forkyndelsen. Jeg siger i princippet ja til gudstjenester i det fri, og jeg holder meget af, at det er muligt inden for vores fælles folkekirke. Og der skal tages hensyn til både tradition og nye ønsker«.

Er du traditionalist eller aktivist?

»Skellet mellem de to er falskt eller skævt. Jeg er traditionalist i den forstand, at jeg tager udgangspunkt i tekster, der er 2000 år gamle, jeg holder af kirkebygningerne, jeg synes, det er en lykke i kirken, at det ikke er noget, man skal opfinde selv, der er ord, der er givet og som man er sat til at forkynde. Men jeg er også meget optaget af, at den, der prædiker og den, der kommer i kirken, jo er et menneske, der lever i vores tid, at kirken fungerer i vores tid. Tag det, at Carl-Henning Pedersen – trods modstand – satte det 20. århundredes spor i domkirken. Jeg er selv ud af det grundtvigske, men jeg holder af kirken i dens mangfoldighed«.

Er du optimist med hensyn til Folkekirken – eksisterer den om 25 år eller har muslimerne og ateisterne overtaget forkyndelsen inden da?

»Jeg kan slet ikke forestille mig, at den ikke fortsætter med at eksistere. Og jeg er ikke bange for islam. Jeg har selv gode muslimske venner, kommer ofte i

Istanbul. Jeg er fuldt enig med grundlovens ord om, at vi i Danmark skal have religionsfrihed«.

Folkekirken – er den nu også så folkelig?

»Det er selvfølgelig et godt spørgsmål. Men min erfaring er, at selv der, hvor der i modsætning til Ribe ikke er kampvalg, der er de de fleste steder gode til at udpege repræsentanter for alle holdninger og retninger til menighedsrådene«.

Demokratisk? Folkeligt?

»Menighedsrådene er plaget af meget bureaukrati og mange møder. Menighedsrådene er underkastet en lang række bureaukratiske systemer, som betyder et stort arbejde. Det tror jeg, skræmmer folk væk fra menighedsrådsarbejdet«.

Du er velbelæst i litteraturen, også den russiske, og kender Lev Tolstojs værk

»Gud er inde i dig«, hvor han siger, at vi ikke har brug for kirkernes og præstevældets pomp og pragt, for det er inde i dig selv det foregår og ikke inde i kirken. Har Tolstoj ikke ret?

»Nej Gud er ikke kun inde i dig. Hvis du siger det, så glemmer du, at menneskets bestemmelse også er udadvendt. Kirkens rolle er jo netop at understrege, at troen ikke kun er en privat sag, men også et fællesskab med andre. Det understreger jo netop de ting, der foregår i kirken, ting, der peger ud over dig selv«.

Men kirken er jo præget af pomp og pragt og herlighed, som netop var temaet for din første prædiken som biskop i domkirken (bragt her i bladet, red.), men det var vel ikke den ydre herlighed, du talte om?

»Nej, men dog sådan at de to ting ikke står i modsætning til hinanden. Vi kan bestemt ikke nøjes med æstetikken og skønheden og det storslåede, som har

sine klare begrænsninger. Hvis vi ser på domkirken kan vi jo blive forundrede over, at folk for hundreder af år siden kunne bygge noget, som i skønhed og pragt var langt større end dem selv, til Guds ære. På den anden side, så er man jo nu om dage klar over, at der er brug for folkeligt fællesskab. Det er vel også derfor, at I nu bygger Kannikegården til fællesskabets behov, samvær og fællesskab. Kirke og en slags forsamlingshus til brug for fællesskab og et sted, hvor du søger Vor Herre, og et sted, hvor du er sammen med dine medmennesker, et sted, hvor vi ser hinanden«.

Hvordan vil du beskrive din tro?

»Den er meget enkel og naiv. Det er en simpel historie, jeg er blevet troen givet, jeg kommer fra det her stenhuggeri i Lemvig, hvor der blev arbejdet meget med kristne symboler, en farfar, som lærte mig trosbekendelsen. Jeg læste teologi i mange år og har været meget glad

for det, studeret litterær teologi, teoretisk teologi og meget andet, men egentlig, så er kernen i det, at det er noget, der har været med i mit liv fra starten af. En del af min barndom og opvækst. Jeg husker præcist, hvor min farfar og farmor sad i kirken hver søndag. Troen er for mig ikke en intellektuel ting, det er en tro, ikke noget som skal bevises videnskabeligt. Det er en tillid til, at der er tid nok, selvom livet hurtigt kan få en ende og selvom vores fællesskaber hurtigt kan slutte. Det mysterium, kristendommen rummer, det under, at Guds søn blev menneske, at han giver sig til kende i det skrøbelige, at han vil mennesket, at det ikke bare ender med menneskets uddrivelse af paradiset. Der er noget der, som jeg slet ikke betvivler, slet ikke anfægter. Jeg tror. Jeg tror ikke bogstaveligt på, at Gud skabte verden på syv dage, men jeg tror på, at Gud skabte livet. Hvad det betyder for os helt grundlæggende er, at livet er en gave.

Domkirkens rum er altafgørende...

Kirkebladet fortsætter serien med små portrætter af Domkirkens medarbejdere. Denne gang – domorganist Birgitte Ebert.

Af Per Dalgård

Birgitte Ebert i gang med at stemme orglet.

Du ser hende sjældent, men du hører hende altid. Her på billedet kan du se hende i al sin magt og vælde – den magt og vælde, der med voldsom styrke bruser ud i domkirkerummet under gudstjenesterne og koncerterne og som har gjort Birgitte Ebert til en af landets mest kendte domorganister og orgelsolister. 53 år ung, med en baggrund i en præstefamilie fra Næstved-egnen, uddannelse på Institut for Musikvidenskab ved Københavns Universitet, derefter Det Kongelige Danske Musikkonservatorium, studieophold i Paris og Lübeck, organistassistent ved Helsingør Domkirke og organist ved Hellerup Kirke i 10 år. I januar 2000 indtog hun orglet i Ribe Domkirke.

Hvorfor?

»Jeg er vokset op på landet. Ribe var som at komme tilbage til landet. Og rummet,

orglet og akustikken i Ribe Domkirke betyder alt for mig. Vores orgel klinger 100 gange bedre end Hellerups. Domkirkerummet er helt, helt anderledes og betyder meget for alle os, der arbejder i domkirken. Vi elsker det, uanset at det trækker og er koldt. Og akustikken er fantastisk, men vanskelig. Folk har nogle gange svært ved at følge orglet under salmesangen«, fortæller Birgitte, som har spillet klaver, siden hun var 10, og orgel, siden hun var 15.

Hun fortæller videre om kirkens rum:
»Vi putter alt ind i det rum, alle former for musik, og vi forsøger at få det til at fungere. Det er bygget til renaissance-musik og fungerer bedst, når vi spiller eller synger den slags. Når jeg sidder oppe ved orglet, kan jeg skue ud over et helt fantastisk rum, pyntet med Carl-Henning Pedersens kunst. Ok synes jeg, at hans

kunst er noget ensformig, men på den anden side er det imponerende, at vi her har en COBRA-manifestation ud over alle grænser – det 20. århundredes spor i den gamle kirke, ligesom alle tidligere århundreder har sat deres spor«.

Er det på grund af det, at du taler om, at du får 'kicks' ved at spille i domkirken?

»Nej ikke kun. Helt ærligt, så får jeg mine 'kicks', når jeg får lov til at øve mig et par timer om morgenen, det er en slags meditation for mig. Når det lykkes, så har jeg fået en god start på dagen. Det bedste ved det hele er dog selve gudstjenesten. Den har været omdrejningspunktet i mit liv, siden jeg var barn. Jeg er kirkegænger, mens jeg spiller. Det er mest fantastisk, når alt fungerer, når musikken hænger sammen med salmesangen, når menigheden synger med, så selv jeg kan høre det«.

Birgitte Ebert øver sig ikke kun om morgenen. Det sker også ofte, at man kan gå forbi domkirken om aftenen og nyde hendes brusende orgelmusik ude på den nye domkirkeplads. Det kan være, at hun sidder og øver sig på den kommende søndags præ- eller postludium, som hun selv udvælger med omhu – salmerne vælges derimod af præsten. »Du må gerne betone, at jeg er imod det tyranni, som gør, at folk føler sig tvungen til at blive siddende under postludiet. Jeg synes, at folk skal forlade kirken, når det passer

Birgitte Ebert får af filialchef i Sydbank, Stephan Madsen, overrakt Månedens Skulderklap for sit arbejde med Langgaard Festivalen.

dem, også selvom organisten har øvet sig på postludiet«.

Når hun sidder deroppe og lader orglet tone så højt, at det også kan nydes uden for domkirkens tykke mure, så indøver hun måske også en af de koncerter, som hun flere gange årligt giver med stor succes både i ind og udland. Næste år skal hun forhåbentlig bl.a. til Finland, Tyskland og Belgien. »Jeg har en lille solokarriere ved siden af jobbet, og jeg nyder det, det er dejligt. Til gengæld underviser jeg næsten ikke, jeg har simpelthen ikke energi nok til det. Men koncerterne giver gode oplevelser«.

Og du får gode anmeldelser, alle i 'miljøet' kender dig?

»Jo, jeg prøver da at øve mig på forhånd«, svarer Birgitte beskedent og med et glimt i øjet.

Du er ikke mindst blevet kendt for din store indsats for at fremme kendskabet til din forgænger i jobbet her ved kirken, Rued Langgaard. Går du i hans fodspor, skriver du selv musik?

»NEJ!«, lyder det resolut fra Birgitte, »det gør jeg ikke, jeg ville ikke ane, hvordan det skulle lyde! Jeg har heller ikke tålmodighed til det, men har det fint med at skulle løfte arven efter en anden, især når den anden er Rued Langgaard, som skrev smuk musik, selvom man lige først skal vænne sig til den«.

Birgitte Ebert bor i Høm i et almindeligt parcelhus, og er glad for det, bortset fra, som hun siger, »at jeg får for lidt motion, jeg er simpelthen for doven en rad til at køre på cykel til arbejde. Jeg tager bilen til orglet hver dag«.

De store voldsomme armbevægelser ved tastaturet og bensparkene på bastangerne må gøre det ud for Danmarks første kvindelige domorganists fitnesscenter.

Med Drübeck Kloster som udgangspunkt...

På harzrejse med Domsognet i 2014.

Af Knud Jensen (fotos: Henning Pedersen)

Få km inde i det tidligere DDR på hovedvejen mellem Goslar og Wernigerode ligger det tidligere benediktiner-kloster »Kloster Drübeck« i landsbyen af samme navn. Klostret blev grundlagt allerede i 900-tallet som nonnekloster med plads til 50 nonner. Ved reformationen i 1500-tallet blev klostret omdannet til en damestiftelse ejet af greverne af Stolberg-Wernigerode. Som sådan eksisterede det indtil 1955, hvor den sidste abbedisse døde. Efter »Die Wende« i 1989 gennemgik klostret en gennemgribende restaurering og genåbnedes i 1996 under navnet »Evangelisches Zentrum Kloster Drübeck«, en kombination af refugium, pastoralkollegium og pædagogisk-teologisk institut.

Drübeck Kloster, der ligger smukt ved den nordlige Harz-rand, råder over 76 gæsteværelser, der også kan lejes af private feriegæster. 44 medlemmer af Ribe Domsogns menighed tilbragte 6 herlige augustdage på denne skønne plet med udflugter til mange af Østtysklands seværdigheder.

Første stop på turen til Harzen var landsbyen Lutter am Barenberge et halvt hundrede km nordvest for Drübeck. Her udkæmpede Christian IV den 27. august 1626 et stort slag i 30-årskrigen mod den tysk-romerske kejsers general, grev Tilly, og tabte. 30-årskrigen var et opgør mellem de sydtyske katolikker og de nordtyske protestanter. I deres kvide havde pro-

Slagmarken ved Lutter am Barenberge.

Kaffe ved Lutter am Barenberge.

testanterne henvendt sig til den danske konge om hjælp. Christian IVs nederlag, der vist ikke er særlig kendt i den almene danske befolkning, fik stor betydning for Danmarks fremtid. Nederlaget blev begyndelsen til enden for Danmark som stormagt med 1864 som det slutpunkt, der gjorde Danmark til den småstat, landet er i dag.

Turens anden dag, der var en søndag, begyndte med, at vi deltog i den evangeliske gudstjeneste i Marienkirche i Ilsenburg, hvor vi havde måttet overnatte den første nat på grund af kapacitetsproblemer i Drübeck Kloster. Også Ilsenburg har et 1000-årigt gammelt kloster. Efter gudstjenesten vandrede selskabet ad Harzens skovklædte stier de 3½ km fra Ilsenburg Kloster til Drübeck Kloster, hvor den endelige indkvartering kunne finde sted.

Turens første store udflugt gik til Leipzig, hvor især Stasimuseet gjorde et dybt indtryk. De store mandags-demonstrationer i Leipzig i efteråret 1989 var en af hovedårsagerne til DDRs sammenbrud. Stasimuseet står i dag fuldstændigt, som da Stasi forlod bygningen. Det blev et forstemmende, men lærerigt besøg gennemført med kompetente guider. Mange af os blev nok overraskede over, hvor gemene metoder Stasi brugte for at holde befolkningen i et jerngreb. Hvem

havde f.eks. troet, at man havde samlet i tusindvis af tøjstykker fra personer, der havde været til afhøring og derefter anbragt disse tøjstykker i glaskrukker, så hunde ved hjælp af lugten i påkommende tilfælde kunne lugte sig frem til personerne igen? Den store bygning bidrog i sig selv i allerhøjeste grad til stedets trøstesløshed: Ingen af de utallige kontorer havde vinduer og dermed dagslys!

Vi besøgte naturligvis også »Völkerschlachtdenkmal«, rejst til minde om folkeslaget ved Leipzig i 1813, hvor en koalition bestående af de fleste af Europas stater besejrede Napoleon i løbet af tre dage. Et andet vigtigt besøg i Leipzig var i Thomaskirken, hvor J. S. Bach virkede og ligger begravet. Aftensmaden blev indtaget i den verdensberømte Auerbachkeller, kendt fra Goethes »Faust«.

En anden dag var vi på udflugt til Eisleben og Halle. I Eisleben besøgte Martin Luthers fødehus, og i Halle gjaldt det Franckes Stiftelser. Stiftelserne er grundlagt af Herman Francke i 1695 som pædagogiske og sociale anstalter i pietistisk ånd og med udbredelsen af kristendommen til hele verden som et mål.

Et mål lige så forstemmende som besøget i stasimuseet var nazisternes raketfabrik i Kohnsteinbjerget uden for Nordhausen ved Harzens sydrand. Da englænderne i august 1943 fandt nazisternes forsøgsstation i Peenemünde ved Østersøen og bombede den, besluttedes det at flytte fabrikationen ind i et udhulet bjerg i Sydharzen. Her oprettede man en kz-lejr, Mittelbau-Dora, hvis fanger blev tvunget til at arbejde i et underjordisk kompleks bestående af to 1800 m lange tunneller forbundet med 46 tværtunneller. I de knap 2 år, hvor fabrikationen fandt sted, arbejdede i alt 60.000 kz-fanger med at fremstille de berygtede terrorvå-

ben V1 og V2. 12.000 af fangerne menes omkommet under slavelignede forhold. Fra Mittelbau-Dora gik turen atter nordpå til den gamle konge- og kejserstad Quedlinburg. Her besøgte den imponerende stiftskirke, i hvilken den første tyske konge, Heinrich I, ligger begravet. Fra 1937 til 1945 var kirken og krypten kultsted for Heinrich Himmlers SS og »Ahnenerbe«, en pseudovidenskabelig organisation, gennem hvilken han forsøgte at bevise den germanske races overlegenhed.

Den sidste dag på turen benyttedes til en udflugt til toppen af Harzens højeste bjerg, Brocken, eller på dansk: Bloksbjerg. Harzen har Europas sidste større sammengængende smalsporede jernbanenet på ikke mindre end 144 km. Og så er det endda delvist dampdrevet! I løbet af 1½ time lykkedes det damptoget

at bringe os fra Wernigerode til toppen af Brocken. Det var en imponerende tur, hvor damplokomotivet med røg og damp og kraftige dampslag, der gav genlyd i de skovklædte bjerge, bragte os til toppen af det 1142 m høje bjerg. Vi havde reserveret hele spisevognen, så vi kunne nyde en lettere frokost undervejs.

Efter en times ophold på toppen med en fantastisk udsigt i det gode vejr, var det atter tid til at tage tilbage til Wernigerode. Halvdelen af selskabet valgte at gå de 8-10 km tilbage til kurbyen Schierke, hvor der ventede et velfortjent kaffebord og vores bus til den sidste del af turen tilbage til Wernigerode.

Efter 6 oplevelsesrige dage i herligt sommervejr var turen slut, og kun hjemrejsen ventede.

I spisevognen mod Brocken.

Mennesket, et individ...

Prædiken ved stiftsmødet 2. oktober 2014 over Matthæus 6,24-34

Af Jens Torkild Bak

Vær ikke bekymrede for jeres liv, hvordan I får noget at spise og drikke... Men hvorfor ikke?

»Fordi jeres himmelske fader ved, at I behøver alt dette. Han vil sørge for, at I får, hvad I har brug for«, siger Jesus. »Han er jo den, hvis vilje opholder alle ting« – som det hedder i den sidste salme, vi skal synge i aften. »Himlens fugle hverken sår eller høster, men jeres fader i Himmelen giver dem føden! Er I ikke meget mere værd end de? Så vær da ikke bekymrede!«

Man skulle tro, det er den til dumhed grænsende enfoldighed, der får lov til at føre ordet her. Det er det imidlertid ikke. Vi er et helt andet sted. For hvad er det, der sker i denne tale? Der sker det, at der ved hjælp af gudsforholdet skubber sig en åndelig dimension ind imellem mennesket og dets daglige fornødheder. Gudsforholdet kalder mennesket tilbage til sig selv; erindrer det om, at det altid har et valg; erindrer det om dets frihed og selvstændighed. Dets suverænitét i verden. Mennesket har behov, en masse behov, ja, men mennesket er andet og mere end sine behov. Det er et selv, et individ.

I kan ikke tjene både Gud og mammon, siger Jesus. Man skal passe på, at man ikke misforstår den modsætning, der her opstilles. Det er ikke en modsætning mellem det evige og det timelige, det åndelige og det verdslige. Det er derimod modsætningen mellem at være et frit individ og at være slave af sig selv og verden.

Teksten har i vores tid har fået sin egen dystre aktualitet. Det hænger sammen med det biologiske menneskesyn, der mere og mere vinder indpas. Af frygt for ikke at være verdslige, dennesidige og kropslige nok er vi hen over de sidste hundrede år i stedet blevet tilbøjelige til udelukkende og kun at se på os selv som biologiske væsener, hvilket i sin umiddelbare konsekvens vil sige: Behovsstyrede væsener. Eller baby-monstre, om man vil. Og er det måske ikke lige sådan, vi foretrækker at se os selv, er det i det mindste sådan, de kulturelt dominerende naturvidenskaber og samsfundsvidenskaber, hvorfra det politiske liv i dag henter sine handlingsmotiver, ser os.

Bortset fra den sociale omsorg i bredeste forstand, der er den positive følge heraf, er der en risiko for, at dette menneskesyn truer den menneskelige værdighed. På to måder: For det første lurer offerrollen lige om hjørnet, hvis behovene ikke tilfredsstilles eller tilfredsstilles forkert eller utilstrækkeligt. Og der er jo altid et eller andet, der halter. For det andet er det en risiko, at der hos den enkelte skabes en grundstemning af afmagt og i hvert fald af total afhængighed i forhold til den omverden, der skal tilfredsstille behovene. Det sig selv, at den enkeltes afmagt eller afhængighed til gengæld er en motorvej både for politikere og for producenter af varer og tjenesteydelser, for markeds kræfter og socialentreprenører, der ser det som et kald at tilbyde snart den ene, snart den anden løsning på menneskets – som det samtidig synes – stadig mere omfattende behov.

Meget tyder faktisk på, at dette indsnævrede menneskesyn har resulteret i en grundstemning af afmagt i forhold til omverdenen i almindelighed og til udviklingen i særdeleshed, og det er i grunden meget mærkeligt. For næppe tidligere i den vestlige kultur har der vel været talt så meget, og så selvbevidst, om menneskets frihed og selvstændighed, herunder om folkestyret og den selvbestemmelsesret, der tilkommer individet i kraft af dets stadig flere lovfæstede rettigheder. Ikke desto mindre tyder meget på, at det samme vestlige menneske er ved at miste sig selv til et fremmedherredømme, der består i de anonyme kræfter, der styrer konkurrencesamfundet og den stadigt hastigere teknologiske udvikling. Det er i hvert fald pointen eksempelvis i den tyske sociolog Helmut

Rosas dystre samtidsanalyse, der nu er udkommet på dansk under den sigende titel »Fremmedgørelse og acceleration« (Hans Reitzels Forlag).

Helmut Rosa peger blandt andet på den nærmest tvangsmæssige måde, vi begrundet vore handlinger på: Kun i den vestlige modernitet, skriver han, er hverdagens handlinger så konsekvent motive-ret gennem en retorik baseret på 'må' og 'skal': *»Vi legitimerer altid det, vi foretager os, over for andre og over for os selv, med reference til et eller andet ydre krav: Jeg er nødt til at tage på arbejde nu, jeg er nødt til at lave min selvangivelse, jeg må lære et fremmedsprog, jeg må se at komme i bedre form, jeg skal have opdateret min software, jeg er nødt til at følge med i nyhederne. Listen på 'må' og 'skal'*

er uendelig lang, og i sidste ende er vi også virkelig nødt til at gøre noget for at få sluppet af og hvilet ud og stresset af. Ellers risikerer vi at få en blodprop, en depression eller blive udbrændt. Hverdagen er blevet et altopslugende hav af krav».

Hvor er menneskets gudgivne værdighed blevet af i denne retorik? Hvor er mennesket selv hjemme? Ja, selvet er blevet væk, kan man sige, det er i hvert fald blevet fremmedgjort for sig selv.

Rosa går så vidt som til at sige, at konkurrencesamfundet med dets stadig mere omfattende krav og især det stadig større tidspres, der følger i kølvandet, har antaget karakter af et totalitært regime. *»Man må da bestemt, skriver han, kalde et regime totalitært, når det får mennesker til at vågne op midt om natten grebet af stor angst og voldsom åndedrætsbesvær, badet i sved og med hjertebanken, fordi de tror, at de skal dø i næste nu«.*

Så vær da ikke bekymrede for dagen i morgen? Nej, det er rigtigt. Hver dag har nok i sin plage. Men ligesom det er vigtigt (som Michael Bøss har påpeget) at have historien med sig, ville det nu heller ikke skade med et lidt længere rækkende livsperspektiv og et sæt dertil hørende værdier, som den enkelte kunne støtte sig til og orientere sig efter. Det er der imidlertid slet ikke plads til i øjeblikket. Hvorfor ikke? Fordi vi ifølge Rosa bruger al vores energi på at trimme krop, psyke, liv og ægteskab på måder, der gør os i stand til at kunne fortsætte ræset og bevare konkurrenceevnen, så vi undgår at falde ud af hamsterhjulet.

Det siger sig selv, at vi også som kirke både fristes og presses til at springe på hamsterhjulet for ikke at blive hægtet af »udviklingen«. Det pres eller den fristel-

se må vi så forsøge at håndtere så klogt som muligt. Der gives ingen enkle svar på udfordringen.

Ingen kan tjene to herrer. I kan ikke tjene både Gud og mammon. Hvis Luther havde forudset udviklingstendenserne i det moderne samfund og særligt dets menneskesyn, havde han måske af rent taktiske grunde stået knapt så stejlt på menneskets trælbundne vilje i sit opgør med Erasmus... Men det kan vi blandt mange andre emner passende diskutere i forbindelse med det tilstundende reformationsjubilæum i 2017. Hvorom alting er: Pointen i udsagnet »I kan ikke tjene både Gud og mammon« er, at gudsforholdet kalder mennesket tilbage til sig selv. Gudsforholdet er jegets katedral, der i Jesus Kristus skærmer dets værdighed, dets frihed og selvstændighed i verden: Mennesket er ingen slave, solgt til verden og sig selv. Det er oprejst, frigjort og myndiggjort i Kristus. Sådan skal vi som kristne se os selv.

I mandags udgav den ålborgensiske psykologiprofessor Svend Brinkmann bogen *»Stå fast«*. I forbindelse med udgivelsen siger han i et interview til Dagbladet Politiken bl.a. følgende:

»Nu har jeg skrevet en bog om, at man skal stå fast, og det skal man netop i en tid, hvor alting hele tiden forandrer sig. Jeg ser forandringen som et vilkår, men jeg mener så, at vi kan indbygge nogle øer af træghed og eftertanke. Selvfølgelig er der alternativer til tidens mangel på stilstand«.

Mon ikke det i øjeblikket er her, vi skal være som kirke og menighed. Som øer for træghed og eftertanke. Hvor vi kan kaldes tilbage til at være mennesker sammen og hver for sig, selvstændiggjorte myndiggjorte i Kristus. Amen.

Arrangementer...

Senioreftermiddage...

Onsdag den 14. januar 14.30-16.30

Præst for den danske menighed i Berlin, Iben Vinther Nordestgaard, fortæller om menighedens historie igennem et århundrede og om de udfordringer, kirken har stået og står overfor i Tysklands hovedstad. Hun kalder sit foredrag »100 år i krig og fred. Skæbneglimt fra den danske menighed i Berlin«.

Onsdag den 4. februar 14.30-16.30

Biskop Elof Westergaard fortæller om dansk kirkegårdskultur. Om sit foredrag siger han: »Kirkegården er et helt særligt sted. Det er stedet, hvor vi begraver vores døde. Og det er samtidig et spejl af det samfund, vi lever i. Hvad viser spejlet så i dag? Hvad kendetegner dansk kirkegårdskultur i dag? Hvad er særligt bevaringsværdigt i vores tradition, og hvordan tegner udviklingen sig«? Elof Westergaard er udover at være biskop over Ribe Stift formand for Foreningen for Kirkegårdskultur og har skrevet en lang række artikler om emnet foruden en bog om gravminder, »Sten over muld«.

Onsdag den 18. februar 14.30-16.30

Under overskriften »Middelalderbispens milde stemme« fortæller sognepræst Torben Bramming om ribebispen Radulf (1162-1171). Hans prædiken, som for nylig blev fundet i Halle, for nonnerne i Seem om åndelig vækst, mildhed og barmhjertighed, er en sjælden stemme fra tidlig middelalder, som taler gennem tiden. »Jeg vil fortælle om denne prædiken og Radulfs spændende liv som Valdemar den Stores kansler og bisp«, siger Torben Bramming.

Onsdag den 25. marts 14.30-16.30

Fhv. ambassadør Knud Erik Tygesen, der igennem en lang karriere besatte en række af dansk udenrigstjenestes betydeligste poster, herunder som ambassadør i Bonn, Washington og Dublin, stiller under overskriften »Danmark i verden« spørgsmålet, hvordan et land som Danmark skal gebærde sig i dagens verden. Knud Erik Tygesen er i dag bosat i Ribe, hvorfra han i sin tid blev student.

Lørdagsuniversitetet i Processionsgangen...

Bemærk venligst: Af hensyn til den praktiske gennemførelse (frokostsandwichen m.m.) bedes man tilmelde sig det enkelte arrangement i Lørdagsuniversitetet senest en uge før afholdelsen – ved henvendelse til kordegnkontoret, tlf. 75 42 03 50, eller e-mail: anms@km.dk

Lørdag den 28. februar 10.00 – 13.00

»Selvet« ved domprovst Jens Torkild Bak.

Jens Torkild Bak siger om sit foredrag: »Et paradoks har slået mig Vi har næppe tidligere i historien beskæftiget os så meget med individet og især den angiveligt stadigt mere »individualistiske« kultur. Men samtidig synes det samme individ at have mistet suveræniteten i forhold til såvel det naturvidenskabeligt dominerede menneskesyn (med kun begrænset, hvis overhovedet nogen plads til et 'jeg'/en særlig subjekt-bevidsthed) som markedets fangearme, for slet ikke at tale om det senmoderne demokratis stadigt mere indgribende styringsteknologier (som endda har fået historikere, eks. Michael Bøss, og sociologer, eks. Ulrich Beck, til at tale om civilsamfundets erodering). Har vi i dag for meget individ – eller har vi i virkeligheden for lidt?

Reserver allerede nu plads i kalenderen til de efterfølgende arrangementer i Lørdagsuniversitetet:

Lørdag den 7. marts 10.00-13.00

»Menneskesyn til eftersyn« ved Jacob Birkler, lektor og formand for Det Ethiske Råd.

Lørdag den 21. marts 10.00-13.00

»Selvet hos Luther og Kierkegaard« ved Eberhard Harbsmeier, fhv. rektor for Præstehøjskolen i Løgumkloster.

Filmklubben...

Hvor vi på skift inviterer forskellige filmelskere til at vise og diskutere (en af) deres yndlingsfilm i Processionsgangen. Der er en entré på 10 kr. pr. film, dog 30 kr. til forevisningen den 28. januar, idet der i en pause bydes på pizza.

Onsdag den 10. december kl. 19.00

Kunstneren Ole Videbæk viser Luis Bunuels »Frihedens spøgelse«.

Onsdag den 28. januar kl. 17.00

Journalist, forfatter Per Dalgaard viser Andrej Tarkovskijs »Den yderste dom«. Filmen, der varer knap 3 timer, handler om den berømte russiske ikonmaler Andrej Rubljov og hans kamp for kunsten og troen. Grundet filmens tema blev den kun vist få gange for lukkede forsamlinger i det ateistiske Sovjet. Andrej Tarkovskij er, udtaler Per Dalgaard, nok Ruslands berømteste instruktør siden Sergei Eisenstein, og »Den yderste dom« hans absolutte mesterværk.

Koncerter i Domkirken...

Lørdag den 6. december kl. 16.00

Ribe Kammerkors julekoncert

Inga Lindmark, orgel

Birgitte Ebert, direktion

Ribe Kammerkor har i år inviteret orgelsolisten Inga Lindmark med som gæst ved koncerten, der præsenterer dansk og engelsk julemusik. Næste år fejrer Kammerkoret 40-års jubilæum, men det er så velsyngende som nogensinde, især efter en aktiv sæson, der både har budt på en tv-transmitteret bispevielse og uropførelse af en nyt requiem i anledning af Brorson-året.

Inga Lindmark er noget så sjældent som en freelance orgelsolist. Hun var mange år ansat som organist ved Haderslev Domkirke, men helliger sig nu tiden som orgelspiller af højeste kvalitet. Entré 50 kr. ved indgangen.

Søndag den 14. december kl. 16.00

Peters Juls julekoncert

Julekoncerten i år er med Jette Torp Trio, som består af Jette Torp, Jan Kaspersen og Kristian Fogh, der hver mestrer flere instrumenter. Trioen tager publikum med på en smuk og stemningsfuld julejase rundt blandt salmer, sange og spirituals, der hører julen og vinteren til. Køb din billet på Ribe Turistbureau 75421500 eller på www.ribe-billetten.dk. Entré 185 kr. / 160 kr.

Lørdag den 31. januar kl. 16.00

Hjerting Orgelbog

Mikkel Andreassen, orgel

Med sin Hjerting Orgelbog har Mikkel Andreassen ladet Robert Jacobsens fremragende, fortællende alterudsmykning i Hjerting Kirke danne grundlag for et orgelværk af en times varighed. Værket tager udgangspunkt i udsmykningens opbygning og fortællende elementer. Udsmykningen består af mange enkeltdele, der er samlet i en bueform, med en fornem balance mellem de betydningsbærende og de mere ornamentale elementer. Denne form, der er meget »musikalsk«, har indflydelse på musikkens overordnede opbygning.

I udsmykningens billedlige og betydningsmæssige centrum har Robert Jacobsen placeret en meget udtryksfuld Kristusfigur, der med sit uudgrundelige blik rummer såvel den lidende, den sejrende som den opstandne Kristus. Denne Kristusfigur danner i den musikalske bearbejdning grundlag for den midterakse, hvorfra værket er formet. En bærende idé i udsmykningen er forvandlingen fra skrot til kunst. Robert Jacobsen benyttede således gamle skrotdele, som han forvandlede til kirkeudsmykning. På samme måde arbejder musikken med at omdanne musikalsk skrot – hårdt prøvede melodier, forslidte musikalske fraser og andre former for genbrugsmaterialer – til kirkemusik. Fri entré.

Fredag den 27. februar kl. 21.00
Casper Mikkelsen: EREMIT

EREMIT er en soloforestilling for trommesæt, lydkollage og filmkunst. Casper Mikkelsen er uddannet fra Syddansk Musikkonservatorium i 2009, han underviser på MGK Syd i Esbjerg og er desuden initiativtager til en lang række musikalske samarbejder med inddragelse af billedkunst, dans og skuespil.

Koncerten er afslutningen på en debataften om kultur og publikum i Vadehavsregionen, som Ribe Musikhøjskole arrangerer. Entré 50 kr.

Reserver allerede nu plads i kalenderen til:

Søndag den 15. marts 2015 kl. 16.00
W.A. Mozart: Requiem

Medvirkende:

Esbjerg Koncertkor, Løgumkloster Vokalensemble
og studerende fra Esbjerg gymnasium

Archi Ensemble med blæsere

Dirigent: Lotte Bille Glæsel

Solister: Anne Mette Balling (sopran), Rikke Lender (alt), Simon Mott (tenor)
og Jens Søndergaard (bas)

Entré 120 kr. Billetter købes på billetten.dk eller ved indgangen ½ time før.

Det odenseanske »baggårdsband« ved en musikgudstjeneste i Domkirken 17. september 2014 med temaet diakoni.

Sangaftner i Processionsgangen...

Onsdag den 4. februar 19.30-21.00. Karsten Eskildsen indleder (Carl Nielsen 150 år)

Onsdag den 4. marts 19.30-21.00. NOF (Niels Ole Frederiksen) indleder

Onsdag den 8. april 19.30-21.00. Dan Møller indleder (OBS! ikke 1. april)

Morgensang i Domkirken...

Morgensang i Ribe Domkirke kl. 9.00-9.30 ved sognepræst Marie Høgh.

Efterfølgende kaffe og boller i processionsgangen.

Tirsdag den 9. december

Der er noget i luften – adventstidens salmer og sange

Tirsdag den 13. januar

Bliv lys og gør dig rede! – stedet og evangeliet hos salmedigteren K.L. Aastrup

Tirsdag den 10. februar

Luk øjne op, al kristenhed – N.F.S. Grundtvigs kristne poetik

Det er muligt at rekvirere en kirkebil.

Henvendelse til Mona Bernbom på tlf. 23 47 79 40 senest kl. 12.00 dagen før.

De ni læsninger...

De ni læsninger i Ribe Domkirke torsdag den 11. december kl. 19.00 er en liturgisk gudstjeneste med læsninger og sang efter anglikansk forbillede, hvor der gennem ni bibeltekster fortælles om syndefaldet, forjættelsen og frelsen.

Medvirkende:

Konfirmander fra Ribe Domsogn

Ribe Domkirkes pigekor under ledelse af domkantor Lotte Bille Glæsel

Domorganist Birgitte Ebert

Sognepræst Marie Høgh, liturg

Efterfølgende gløgg, æbleskiver og luciabrød i processionsgangen.

Alle er velkomne

Fra Domkirkens kontor...

Julesang den 24. december kl. 13.30

Juleaftensdag er der skøn julesang i Domkirken fra kl. 13.30 og frem til den første gudstjeneste kl. 14.00. Det er Børne- og Pige-koret, der lægger stemningen til juleaftengudstjenesten, mens menigheden kommer til kirken.

Søndag den 15. marts kl. 16.00

Mozarts Requiem med Esbjerg Koncertkor, Løgumkloster Vokalensemble og Archi Ensemble + blæsere.

Solister: Anne Mette Balling, sopran, Rikke Lender, alt, Simon Mott, tenor,
Jens Søndergaard, bas

Dirigent: Lotte Bille Glæsel

Allerede nu kan man glæde sig til marts, hvor Mozarts vidunderlige toner vil lyde under Domkirkens hvælvinger. Esbjerg Koncertkors 25-års jubilæum markeres med opførelsen af Requiem under ledelse af korets faste dirigent, domkantor Lotte Bille Glæsel. Smukt syngende professionelle solister, et entusiastisk orkester og engagerede korsangere vil gøre deres til at fremføre musikken på allerbedste vis. Entré 120 kr.

Domkirkens Børne- og Pigechor

December er som altid en travl tid for korsangere.

- Torsdag den 11. december kl. 19.00 synger korene i Domkirken til »De 9 læsninger«
- Lørdag den 13. december optræder korsangerne med Luciaoptog i byens gader med start fra Domkirken kl. 11.00
- Søndag den 14. december synger Domkirkens Pigechor i Obbekjær kirke og
- Juleaften kan korene høres i Domkirken fra kl. 13.30.
De medvirker desuden ved den første gudstjeneste juleaften kl. 14.00

Efter nytår starter en ny sæson torsdag den 15. januar.

- Børnechor kl. 14.30-15.20 i Processionsgangen (alle fra 3. - 6. klasse kan deltage)
- Pigechor kl. 15.35-17.00 (fra 7. klasse - 3.g). Optagelse sker på vilkår af en kort stemmeprøve)

Nye medlemmer er velkomne.

Mød op eller ring til domkantor Lotte Bille Glæsel, 28 92 58 35!

Rued Langgaard Festival 2014.

Gudstjenester i Ribe Domkirke

December

Søndag den 7. december (2.s. i advent) kl. 10.00 Torben Bramming. Kirkekaffe

Torsdag den 11. december kl. 19.00. »De ni læsninger«.

Marie Høgh med konfirmander samt Børne- og Pigekoret

Søndag den 14. december (3.s. i advent) kl. 10.00 Marie Høgh

Søndag den 21. december (4.s. i advent) kl. 10.00 Jens Torkild Bak

Juleaften kl. 14.00 Marie Høgh

Juleaften kl. 16.00 Jens Torkild Bak

Juledag kl. 10.00 Elof Vestergaard

2. juledag kl. 10.00 Jens Torkild Bak

Søndag den 28. december (Julesøndag) kl. 10.00 Torben Bramming

Nytårsaftensdag kl. 16.00 Jens Torkild Bak

Nytårsdag kl. 16.30 Torben Bramming

Januar

Søndag den 4. januar (Helligtrekonger) kl. 10.00 Jens Torkild Bak

Søndag den 11. januar (1.s.e. H3K) kl. 10.00 Marie Høgh

Søndag den 18. januar (2.s.e. H3K) kl. 10.00 Torben Bramming. Kirkekaffe

Søndag den 25. januar (Sidste s.e. H3K) kl. 10.00 Jens Torkild Bak

Februar

Søndag den 1. februar (Septuagesima) kl. 10.00 Jens Torkild Bak

Søndag den 8. februar (Seksagesima) kl. 10.00 Jens Torkild Bak

Søndag den 15. februar (Fastelavn) kl. 10.00 Marie Høgh. Kirkekaffe

Søndag den 22. februar (1.s. i fasten) kl. 10.00 Torben Bramming

Marts

Søndag den 1. marts (2.s. i fasten) kl. 10.00 Torben Bramming

Søndag den 8. marts (3.s. i fasten) kl. 10.00 Jens Torkild Bak

Søndag den 15. marts (midfaste) kl. 10.00 Signe von Oettingen. Kirkekaffe

Søndag den 22. marts (Mariæ bebudelsesdag) kl. 10.00 Torben Bramming

Søndag den 29. marts (Palmesøndag) kl. 10.00 Jens Torkild Bak

Morgenandagter...

I forbindelse med konfirmandundervisningen holdes hver onsdag og torsdag morgen kl. 8.00-8.30 morgenandagt i lige uger i Ribe Domkirke og i ulige uger i Sct. Catharinæ Kirke. Liturgien varetages af stedets præster. Alle er velkomne.

Det er muligt at rekvirere en kirkebil.

Henvendelse til Mona Bernbom på tlf. 23 47 79 40 senest kl. 12.00 dagen før.

Gudstjenester i Seem kirke

December

Onsdag den 3. december kl. 17.00 »De ni læsninger«
under medvirken af konfirmanderne. NB! Efterfølgende spisning i Skallebækhuset.
Søndag den 7. december (2.s. i advent) kl. 10.00 Marie Høgh
Søndag den 14. december (3.s. i advent). Se Domkirken
Søndag den 21. december (4.s. i advent). Se Domkirken
Juleaften kl. 15.30 Torben Bramming
Juledag kl. 10.00 Torben Bramming
2. juledag. Se Domkirken
Søndag den 28. december (Julesøndag) kl. 10.00 Marie Høgh
Nytårsdag kl. 16.30 Marie Høgh

Januar

Søndag den 4. januar (Helligtrekonger). Se Domkirken
Søndag den 11. januar (1.s.e. H3K) kl. 10.00 Torben Bramming
Søndag den 18. januar (2.s.e. H3K). Se Domkirken
Søndag den 25. januar (Sidste s.e. H3K) kl. 10.00 Marie Høgh

Februar

Søndag den 1. februar (Septuagesima) kl. 10.00 Torben Bramming
Søndag den 8. februar (Seksagesima) kl. 10.00 Marie Høgh
Søndag den 15. februar (Fastelavn). Se Domkirken
Søndag den 22. februar (1.s. i fasten). Se Domkirken

Marts

Søndag den 1. marts (2.s. i fasten) kl. 10.00 Jens Torkild Bak
Søndag den 8. marts (3.s. i fasten). Se Domkirken
Søndag den 15. marts (midfaste kl. 10.00). Se Domkirken
Søndag den 22. marts (Mariæ bebudelsesdag) kl. 10.00 Signe von Oettingen
Søndag den 29. marts (Palmesøndag) kl. 10.00 Torben Bramming

Luthersk Missionsforening (LM)

er en fri organisation i den danske folkekirke med kredse ud over hele landet - heriblandt Ribe. Vi ønsker at række Bibelens frigørende budskab til alle.

LMU

Luthersk Missionsforenings Ungdom er en ungdomskreds til Luthersk Missionsforening.

Hvem: Unge mellem 13 og 30 år.

Hvad: Meningsfyldt fællesskab, hvor vi studerer Biblen på kryds og tværs.

Får kaffe, kage og hygge.

Hvor: I forskellige private hjem.

Hvornår: Hver torsdag kl. 19.30 -21.30.

Yderligere information:

Christian F. Vølkers

Engdraget 39, Ø. Vedsted,

6760 Ribe, tlf. 74 76 12 87

Vi glæder os til at møde dig!

MISSION AFRIKA

GENBRUG

Rosen Allé 2, 6760 Ribe. Tlf. 75-422233

Leder: Aage Jacobsen

Vi modtager gerne ting, tøj og møbler.

Møbler afhentes og udbringes
tirsdag og fredag eftermiddag.

Åbningstid: Mandag-fredag
kl. 10-17, lørdag kl. 9.30-13.

FOLKEKIRKENS NØDHJÆLPS GENBRUGSBUTIK

V. Støckens Plads 4 - 6760 Ribe

Henv. til kontaktperson:

Hanne Steinmeier, tlf. 75431278

Vi modtager gerne tøj, ting og bøger

»KIRKENS KORSHÆR«

NØRREMARKENS GENBRUG

Industrivej 22, Ribe. Tlf. 75 42 10 87

Vi afhenter møbler m.m. tirsdag eftermiddag
eller efter aftale, tlf. 75 44 12 33

eller 26 95 86 34.

Butikken er åben:

Mandag-fredag kl. 13-17

Lørdag kl. 10-13

- din hjælp gør forskellen

**Vi mødes i kredshytten Molyk,
Degnestien 6, Øster Vedsted.**

Kredsen tilbyder FDF for alle børn i
0. - 5. klasse.

Mødetidspunkt for alle børn er
onsdag kl. 17.30 - 19.00.

Nogle aftener vil børnene være delt i
to hold. Opdelingen vil være 0. - 2. klasse
og 3. - 5. klasse.

Kredsleder:

Susanne Have Feddersen, Engdraget 71,
Tlf. 20 23 84 69 (tilknyttet 0. - 2. kl.)

Ledere:

Niels Christian Lausen
Tlf 75 42 27 90 / 22 42 27 49
(tilknyttet 0. - 2. kl.)

Lene Lassen
Tlf. 75 42 25 13 / 22 21 63 33
(tilknyttet 0. - 2. kl.)

Tina Rasmussen
Tlf. 75 42 18 83 / 51 50 41 70
(tilknyttet 3. - 5. kl.)

Jacob Lund Jørgensen
Tlf. 76 88 06 05 / 30 23 84 89
(tilknyttet 3. - 5. kl.)

Flemming Vestergaard
Tlf. 20 87 09 77
(tilknyttet 3. - 5. kl.)

Ribe-Hviding Gruppe

Gruppeleder

Jens Steinmeier
Grydergade 9B
6760 Ribe
jenssteinmeier5@gmail.com
Tlf. 61 50 53 14

Kasserer

Jens Kr. Kristensen
Kløvertoft 12
6760 Ribe
Tlf. 75 44 54 72

Bæverflok

Anita Nielsen
Ternevænget 2
6760 Ribe
Tlf. 60 86 28 70
Møde mandag kl. 17.00-18.30, Engvej

Ulveflokk Wardha

H. C. Debel
Jedsted Klostervej 57
6771 Gredstedbro
Tlf. 40 50 55 54
Møde onsdag kl. 18.30-20.00, Engvej

Juniortroppen Perganga

Jane Skovmand Thingholm
Kløvertoft 9
6760 Ribe
jane@dhjdata.dk
Tlf. 29 84 95 36
Møde tirsdag kl. 19.00-21.00, Engvej

Spejdertroppen Valdemar Sejrs Trop

Rasmus Klindt
Dr. Dagmars Vej 19 st.
6760 Ribe
rasmus@APHyXion.dk
Tlf. 28 57 93 82
Møde mandag kl. 19.00-21.00, Engvej

Seniortroppen Riberhusridderne

Morten Maskov
Rønnevej 17
6760 Ribe
maskov93@hotmail.com
Tlf. 30 58 72 22
Møde tirsdag kl. 19.00-21.00, Engvej

Indhold

Adresser m.m...

Kære læsere...

Diakoni – medmenneskelig omsorg med mange aktører...

Af og for folket...

Domkirkens rum er altafgørende...

Med Drübeck Kloster som udgangspunkt...

Mennesket, et individ...

Arrangementer...

Koncerter i Domkirken...

Gudstjenester...